

TAKVİMDEN BİR YAPRAK

Uzunay

TT-508181

FİKRET'İN ÖLÜM YILDÖNÜMÜ

19

AGUSTOS Tevfik Fikretin 50. ölüm yıldönümü idi. Fikret Çankırlı bir Anadolu çocuğudur. İlk tahsilini muhtelif mekteplerde yaptıktan sonra Galatasarayına girdi ve oradan 1888 de birincilikle mezun oldu. Fikret'te çoğu büyük adamlarda görülmeyen hususiyetler vardır. Fikret hem fen, hem edebiyat, hem güzel sanatları kavramış bir adamdır. Bütün bu ilim kollarından en ziyade edebiyata hizmet etmiştir.

Edebiyatta Süleyman Çelebi, Fuzûlî, Nedim, Şeyh Galip ve tanzimat merhalesinden sonra Edebiyat-ı Cedide mektebinin müessisi olmuştur.

Fikret, mektebini kurmak için edebiyatımızın büyük şahsiyetlerinden ve Türkçe lisanının tanınmış âlimlerinden Muallim Naci ile uğraşmaya mecbur oldu.

Divan tarzında devam eden Muallim Naci ve arkadaşları bu yeni tarza tamamen muarız bulunuyorlardı.

Bizim edebiyat hocamız olan Fikret derste Muallim Naci mektebinden bahsederken:

— Muallim Feyzi'ler, Şeyh Vasfi'ler, Veled Çelebi'ler, Hersekli Arif Hikmet'ler, Uskûdarlı Talât'lar ve bütün divan edebiyatı taraftarları Muallim Nacinin etrafını alarak ona gayet süslü bir taht kurdular. Muallim Naci'yi bu tahta oturtular. Fakat bu taht bir tahtırevan değildi, olduğu yerde kaldı.

Demişti. Halbuki Fikret'in Tercümanı Hakikat'ta gazel tarzında şiirleri intişar etmiştir.

Fikret'in Servet-i Fünûn'un edebî veçhesini ele alıncaya kadar, edebî mecmualarda şiirleri çıkmıştır, o zamanlar eserlerine Mehmet Tevfik imzasını koyardı, bunlardan pek hoşuna gidenleri Rûbab-ı Şikeste'ye dâhi koymuştur, meselâ: «Anlaşılmasın» başlıklı manzumesinde;

Pişinde ben şikâyet-i hasretle ağlayım

Gülsün, fakat bu va'd-i visâl anlaşılmasın

beytindeki «ağlayım» kelimesi hayli münakaşaya yol açmıştı. Muallim Naci Mektebi, doğrusu «ağlayayım» olan kelimenin vezin zarureti için «ağlayım» şeklinde kullanılmasına tahammül edemiyorlardı.

Fikret'in etrafında toplananlar da çok kuvvetli idi. Meselâ başta Recai Zâde Ekrem olduğu halde Cenap Şahabettin, H. Nâzım, Süleyman Nesip, Hüseyin Suat, Hüseyin Cahit, Mehmet Rauf, Halid Ziya Uşaklıgil ile muazzam bir edebiyat mevkibi teşkil etmişlerdi.

Hepsi yeni tarzda hârikalar vücuda getirmişlerdir. O kadar ki ben Cenab'ın şairliğini Fikret'ten üstün tutarım.

Fikret'te yavaş yavaş ruhi inkılâplar oldu. Mutlakîyetin şiddetle aleyhinde olduğu için idarenin değişmesini istiyordu. O zaman yazdığı «Sis» manzumesi büyük akisler yaptı. 1908 inkılâbı olduğu zaman Fikret'in süruruna pâyân yoktu. O zaman Hüseyin Kâzım, Hüseyin Cahit'le Tanin Gazetesini kurdu, Cahit başmuharrirliğine kendisi de sekreterliğine geçti.

Fikret kısa bir müddet sonra Tanin'de fiilen çalışmaktan çekildi, işte o zaman Maarif Nezareti kendisine Mekteb-i Sultanî yani Galatasaray Müdürlüğünü teklif etti. Fikret Galatasaray'ı çok severdi, onu şarktan garba açılan bir pencere olarak adlandırılıyordu. Fazileti dürüstlüğü tam bir Türk kudretini temsil eden kuvvetli vücudu, spora verdiği büyük ehemmiyetle mektepte talebeye kendisini öyle sevdirmişti ki rahmetli mektep ve sınıf arkadaşım Galatasaray Müdürü Behçet'in dediği gibi hepimizi deli divâne etmişti. Hepimiz Fikret diyor, başka birsey demiyorduk.

Derken 31 Mart hâdisesi oldu Fikret bunu mutlakîyete bir rücû add ederek derhal istifa etti. Bu isyan bastırıldıktan sonra istifayı geri aldırılmak için son sınıf talebesi olan bizler Aşîyân'a kadar giderek yalvardık yakardık, o sırada Fikret'in çok sevdiği eski arkadaşlarından Süleyman Paşazâde Samî Beyde Maarif Nezareti tarafından istifasını geri alması için rica etmek üzere gönderilmişti. Fikret bu suretle tekrar vazifesine başladı.

Bundan sonra Maarif Nâzırı Emrullah Efendi ile araları açıldı. Fikret tekrar istifa etti. Artık pek sevdiklerinin de kendisinin hakkını müdafaa etmediklerini görüyordu ve Fikret İttihat Terakkinin kurbanı oldu.

Bundan sonra herşeyden müteneffir münzevî bir hayat sürdü ve 45 yaşında hayata gözlerini yumdu.

